

ข่าวหนังสือพิมพ์ (1)

หนังสือพิมพ์ ประชาชาติธุรกิจ วัน เดือน ปี 5-7 ต.ค. 2563 หน้า 1,9 เรื่อง โรงไฟฟ้าชุมชน

เปิดเกณฑ์'โรงไฟฟ้าชุมชน' ประมูลค่าไฟดีกันนอมินีฮุบ

เปิดเงื่อนไขล่าสุดโครงการนำร่องโรงไฟฟ้าชุมชน 100 MW ไม่เกิน 33 แห่ง ผู้ประกอบการไฟฟ้าขนาดจิ๋วที่สนใจต้องยื่นประมูลราคารับซื้อไฟฟ้า พร้อมทำสัญญา contract farming ประกันราคาซื้อขายไฟฟ้า นำร่อง 3 จังหวัด วิสาหกิจชุมชนพื้นที่บุรีรัมย์-ขอนแก่น-อุบลราชธานี

จากประบวนการที่จะรับซื้อไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานรากให้ได้ถึง 1,933 เมกะวัตต์ (MW) ในสมัยอดีตรัฐมนตรีพลังงาน นายสนธิรัตน์ สนธิจิรวงศ์ ปัจจุบันโครงการนี้ได้ถูกลดขีดลดขนาดกลายเป็นเพียง "โครงการนำร่อง" แค่ 100 MW SCOD ภายใน 12 เดือน โดยไม่มีความจำเป็นที่จะต้องนำเข้าสู่พิจารณาของคณะรัฐมนตรีและไม่จำเป็นต้องรอการปรับปรุงแก้ไข แผนพัฒนาพลังงานไฟฟ้าของประเทศไทย (PDP) ฉบับใหม่ ซึ่งยังไม่มีความชัดเจนเมื่อไหร่

ล่าสุดกระทรวงพลังงานได้ปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์ในการดำเนินโครงการโรงไฟฟ้าชุมชนใกล้จะเสร็จเรียบร้อย ซึ่งแตกต่างไปจากโครงการสมัยนายสนธิรัตน์ ภายใต้ concept ใหม่ ทำโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อให้ชุมชนได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง ท่ามกลางสถานการณ์ล้าระงับไฟฟ้าของประเทศที่สิ้นเงินจนไม่สามารถก่อสร้างโรงไฟฟ้าขนาดใหญ่ ไปจนกระทั่งถึงความจำเป็นที่จะต้องลดการรับซื้อไฟฟ้าจากต่างประเทศลง

เกณฑ์สุดท้ายก่อนเคาะโครงการ

รายงานข่าวจากกระทรวงพลังงานเปิดเผยถึงหลักเกณฑ์ในการดำเนินโครงการโรงไฟฟ้าชุมชนจะเป็นโครงการนำร่อง 100 MW ส่วนโครงการทั่วไปจะเปิดรับภายในระยะเวลา 1 ปี นับจากวันที่โครงการนำร่องเริ่มขายไฟฟ้าเข้าสู่ระบบ โดยจะต้องประเมินความสำเร็จของโครงการนำร่องก่อน สำหรับปริมาณไฟฟ้าที่จะเสนอขายจะไม่เกินโรงละ 3 MW จากเดิมที่ให้ขายได้ถึง 3-10 MW นั้นหมายความว่า ในโครงการนำร่องจะเกิดโรงไฟฟ้าชุมชนได้ประมาณ 33 แห่งจากทั่วประเทศ ส่วนการรับซื้อไฟฟ้าจากโครงการจะรับซื้อในรูปแบบ feed-in-tariff สัญญาซื้อขายไฟฟ้า nonfirm ในอัตราของผู้ประกอบการโรงไฟฟ้าเอกชนขนาดเล็กมาก ๆ (VSPP) แบ่งประเภทเชื้อเพลิงในโรงไฟฟ้าออกเป็น 2 ประเภท คือ โรงไฟฟ้าชุมชนชีวมวลกับโรงไฟฟ้าชุมชนก๊าซชีวภาพจากพืชพลังงาน

"ที่สำคัญและต่างไปจากโครงการสมัยของนายสนธิรัตน์ก็คือ การกำหนดให้ผ่านระบบการประมูลราคาซื้อขายไฟฟ้ามาเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือก VSPP ที่สนใจจะเข้ามาในโครงการนี้ นอกจากนี้สัดส่วนการถือหุ้นโรงไฟฟ้าชุมชนกับปรับเปลี่ยนใหม่จากเดิมที่ให้ชุมชนถือหุ้นได้ถึงร้อยละ 40 ก็เหลือแค่ร้อยละ 10 ซึ่งเป็นหุ้นบุริมสิทธิ ส่วนหุ้นที่เหลืออีกร้อยละ 90 จะเป็นของเอกชน หรือเอกชน-หน่วยงานรัฐก็ได้ นอกจากนี้ ผู้สนใจที่จะเข้าร่วมประมูลโรงไฟฟ้าชุมชนจะต้องเสนอแผนการปลูกพืชที่เหมาะสมจะใช้เป็นเชื้อเพลิงของโรงไฟฟ้า

เกณฑ์ใหม่โรงไฟฟ้าชุมชน เพื่อเศรษฐกิจฐานราก

- 1. โครงการนำร่อง 100 MW ใน 12 เดือน
- 2. รับซื้อไฟฟ้าแบบ Feed-in-Tariff
- 3. เชื้อเพลิง 2 ประเภท ชีวมวลกับก๊าซชีวภาพ
- 4. สัญญาซื้อขายไฟฟ้าแบบ nonfirm
- 5. เอกชน-ภาครัฐถือกัน 90% ชุมชน 10% (หุ้นบุริมสิทธิ)
- 6. เปิดประมูลราคาซื้อขายไฟฟ้า
- 7. ทำ contract farming กับชุมชน

โรงไฟฟ้าที่ผลิตได้จะถูกขายให้กับการไฟฟ้านครหลวง (กฟน.) หรือการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟภ.) ในอัตรา feed-in-tariff เงินที่ได้จากการขายไฟฟ้าจะถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกจ่ายค่าไฟฟ้าให้กับโรงไฟฟ้า อีกกับส่วนหนึ่งจะแบ่งรายได้จากการขายไฟฟ้าสู่กองทุนหมู่บ้าน" แหล่งข่าวกล่าว

ส่วนการปลูกพืชพลังงานที่จะใช้ เป็นเชื้อเพลิงของโรงไฟฟ้าชุมชนนั้น โรงไฟฟ้าจะต้องทำสัญญา contract farming กับชุมชนเพื่อประกันราคาพืชพลังงานขั้นต่ำ กรณีซื้อกังวลที่ว่าผู้ประกอบการด้านพลังงานรายใหญ่ หรือทุนระดับประเทศ จะเข้ามา "ฮุบ" โครงการโรงไฟฟ้าชุมชนด้วยการแทรกบริษัทวิสาหกิจชุมชนขึ้นมากมายในประเทศนั้น ในประเด็นนี้มีข้อกำหนดให้ผู้ร่วมลงทุนในสวนชุมชน 10% จะต้องเป็นวิสาหกิจชุมชน 200 ครัวเรือนขึ้นไป และต้องจดทะเบียนกับกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศว่าไม่ใช่นอมินี ของนายทุนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

"ในสัญญาซื้อขายไฟฟ้า (PPA) ของโรงไฟฟ้าชุมชนที่จะต้องทำกับ

กับ : กสกรงพลังงาน ประชาชาติธุรกิจ

กฟน.-กฟภ.จะต้องมีแผนการปลูกพืชข้อเสนอโครงการ แนบท้ายสัญญาไปด้วย หาก VSPP ไม่ปฏิบัติตามสัญญา กฟน.-กฟภ.มีสิทธิขอเลิกสัญญา PPA ได้ ส่วนสถาบันทางการเงินที่จะเข้ามาสนับสนุนโครงการทั้งในส่วนของการปลูกพืชพลังงานกับผู้ประกอบการโรงไฟฟ้านั้นกำลังมีการหารือกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) กับธนาคารไทยพาณิชย์อยู่" แหล่งข่าวกล่าว

นำร่องชุมชน 3 จังหวัด

นายสุพัฒนพงษ์ พันธ์มีเชาว์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน กล่าวว่า สืบคานห์กระทรวงพลังงานจะหารือร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย รวมถึงเกษตรกรและผู้ประกอบการ เพื่อเดินหน้านโยบายโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานราก โดยเฉพาะการหารือถึงเงื่อนไข หลักเกณฑ์ ข้อกำหนด โรงไฟฟ้าชุมชน และราคาซื้อขายไฟฟ้า เช่น ฤดูเนเปียร์, กระถินณรงค์ และจะนำข้อหารือสรุปเป็นข้อเสนอแนะที่ประชุมคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน (กบง.)-คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.) พิจารณาภายในสิ้นเดือนตุลาคมนี้

ส่วนโครงการโรงไฟฟ้าที่มีความพร้อมเดินเครื่องหรือที่เป็นโครงการ Quick Win เดิมและสร้างไปแล้ว จะปรับและผลักดันเข้าสู่เงื่อนไขใหม่ โดยจะไม่รวมกับนโยบายโรงไฟฟ้าชุมชนเพื่อเศรษฐกิจฐานรากที่จะเดินหน้าพื้นที่ใหม่ เพื่อให้เกิดการจ้างงานที่ชัดเจนและกระตุ้นรายได้ชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม ตามนโยบายการจ้างงานรัฐบาล ทั้งนี้ คาดว่าเฟสแรกตั้งเป้าหมายอยู่ที่ 100-150 MW โดยมั่นใจว่าภายในสิ้นปีนี้ จะสามารถประกาศรับซื้อไฟฟ้า

"โครงการโรงไฟฟ้าชุมชนไม่ได้ปิดกั้นผู้ประกอบการรายเดิมที่มีความพร้อม หากแต่จะต้องปรับให้เข้ากับเงื่อนไขใหม่ เช่นเดียวกับกับบริษัทจากัด (มหาชน) หากจะดำเนินการร่วมกับชุมชนได้ เราไม่ได้ปิดกั้นเช่นกัน แต่ทุกอย่างก็ต้องเป็นไปตามเกณฑ์"

นายประเสริฐ ลีนสุประเสริฐ อธิบดีกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) กล่าวว่า สืบคานห์หน้าจะมีการหารือถึงเงื่อนไขพื้นที่การปลูกพืชพลังงาน เช่น การกำหนดพื้นที่ปลูกใหม่ หรือหากเกษตรกรมีพื้นที่เพาะปลูกมากกว่า 500 ไร่ รูปแบบแปลงใหญ่สามารถดำเนินการได้ทันที คาดว่าจะมี 2-3 แห่งที่จังหวัดบุรีรัมย์ ขอนแก่น และอุบลราชธานี ที่มีศักยภาพ โดยจะแบ่งสัดส่วนเกษตรกร 80% เป็นคอนแทร็คต์ฟาร์ม (รวมชีวมวล) อาทิ เนเปียร์, ไม้ไผ่, กระถินณรงค์ ที่เหลือ 20% เป็นเชื้อเพลิงจากพืชอื่น ๆ เช่น วัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร

"เราจะเลือก 3 พื้นที่ที่เกิดการรวมกลุ่มกันอยู่แล้วก็จะเข้าสู่โครงการระบบส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ และโครงการโรงไฟฟ้าชุมชนยังคงอยู่ในกรอบตามแผนการพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้า (PDP) ฉบับล่าสุดที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน (PDP 2018) ส่วนกรณีหลักเกณฑ์สัดส่วนถือหุ้น ด้านกฎหมาย วิสาหกิจชุมชนถือหุ้นอาจจะต้องมีการพบทวนถึงความเหมาะสม โดยปรับการถือหุ้นเป็นการแบ่งรายได้และผลกำไรที่ชัดเจน ไม่ใช่ลักษณะหุ้น" นายประเสริฐกล่าว

ให้ระงับนอมินี

แหล่งข่าวจากกลุ่มผู้ประกอบการโรงไฟฟ้าชีวมวลกล่าวว่า กำลังรอการประกาศหลักเกณฑ์และเงื่อนไขขั้นสุดท้ายของโครงการนี้อยู่ แต่เป็นที่แน่ชัดแล้วว่า โรงไฟฟ้าชีวมวลเดิมที่สร้างไปแล้ว แต่ขายไฟฟ้าระบบไม่ได้ จะไม่ได้เข้าร่วมโครงการนี้ โดยทางกระทรวงพลังงานแสดงท่าทีว่า ให้แยกปัญหาออกจากเดิมที่ถูกรวมเข้าไปกับโรงไฟฟ้าชุมชน "สุดท้ายแล้วก็ยิ่งเชื่อว่าจะมีผู้ประกอบการโรงไฟฟ้าขนาดเล็กมาก VSPP สนใจที่จะเข้าร่วมโครงการนี้ เนื่องจากเป็นช่องทางเดียวที่รัฐบาลจะรับซื้อไฟฟ้าอยู่ จากปัญหาไฟฟ้าสำรองล้นเกินในอีก 10 ปีข้างหน้า สิ่งที่ต้องระวังก็คือ ต้องมีการตรวจสอบว่า VSPP ที่ตั้งขึ้นมาเป็น nominee ของใครหรือเปล่า ถ้าเป็น nominee ของโรงไฟฟ้ารายใหญ่ก็ผิด concept ของท่านรัฐมนตรีสุพัฒนพงษ์ที่ต้องการให้เกิดประโยชน์กับชุมชนจริง ๆ" แหล่งข่าวกล่าว